

VENTA
30 exemplars 1 pesseta

Un número solt
5 céntims

SUSCRIPCIÓ
Estanta
Un trimestre 1 pesseta
Extraordinaria
Un trimestre 2 pessetas

PERIÓDICH POLITICH VERMELL

UN MAL COMPANYY

—Tu no més la ensumaràs.

—¡Ah pillo! Portaho aquí!

—¡Ah, no! Jo t' arreglaré.

—Sortirás per la cúa.

—¡Veus, tonto?

—¡¡Redeu!! es un faldó de la casaca.

CUMPLIMENTS

—Me farà l' obsequi?

—¡¡Recagayna!!

—No 's molesti...

—Mil gracias.
—Dissimuli.
—No hi ha de q ué.

JUSTICIA CONTRA LA JUSTICIA

No som pas nosaltres, los empedernits revolucionaris de sempre, los qui en aquesta ocasió llemem l'angunió crit que serveix d'epigrafe a aquestes ratlles.

Justicia contra la justicia precisament avuy ho ha vingut a cridar la classe de la gent d'ordre, dels que 's diuhen sensats; en una paraula, dels reaccionaris.

Què ha succehit pera que posin lo crit al cel contra seculars institucions aquells que abominan de tota innovació y que 's basta que una entitat política ó social siga vella pera trobarla inmillorable?

Donchs ha succehit que la justicia histórica (acceptem també aquesta paraula ab que avuy se califiquen los tribunals), ha quedat en descubert en la persecució de crims comesos en personas de prosapia elevadíssima.

Lo crim del carrer de Fuencarral de Madrid ha sigut lo qui ha aixecat lo vol contra la mala organizació de la justicia. No debem entretenirnos en los details d'aquest procés, per ser ja de tothom coneguts. Mes si tenim de preguntar: Hauria succehit lo mateix si en lloch de tractarse del assassinat d'una dama milionaria hagués sigut un miserable jornalero l'agredit? Se hauria pres la premsa y la opinió pública l'interés que 's ha pres en aquesta qüestió; en una paraula, s'hauria exercit la acció popular per l'assassinat y 'l' robo d'un pobre treballador, per més que en ell haguessin concorregut tantes ó més circumstancies favorables a exercir la que en la mort alevosa de la viuda de Varela?

Donchs aquí està 'l clamar contra la justicia histórica de la gent d'ordre: perque 's tracta d'una víctima dels seus.

Un cop ja ha comensat a voltar montanya avall la bola de neu, no es estrany que 's hagi anat fent grossa a pesar dels esforços dels justicistas pera detenir-la.

A las anomalías del procés de Valencia no trobant la justicia 'l assés de la Galiana, que volta dias y setmanas per prop d'ahont cometé lo crim, segueix un periódich monárquich y conservador de Madrid, *La Monarquía*, denunciand lo fet de que cometesite un assassinat al carrer de la Bola de la coronada vila, acut la justicia sense 'l jutje, y 'l escribent ó secretari deixa passar duas horas de vida que tingué la víctima sense preguntarli 'l nom del agressor, fentli en cambi preguntas impertinents en mitj d'horrorosa agonia, y cuyand més d'extremunciarlo que de descubrir al criminal, que al fi va saberse perque un metje 's posá a fer de jutje preguntant al ferit per son assés. Y llavors *La Monarquía*, aquest periódich conservador, posa 'l crit al cel y s'atreixe a cridar desde sas columnas *Justicia contra la justicia*, crit subversiu que estampat en qualsevulga periódich avansat, de segur hauria cridat la atenció del fiscal y li hauria ocasionat una denuncia.

Y ara aném al cas: té rabó la gent anomenada d'ordre, aquells que ells mateixos se diuhen sensats; en una paraula, los reaccionaris, pera cridar contra la justicia histórica demanant justicia contra sos erros ó deficiencias? No mil vegadas.

Precisament lo caciquisme y las influencias, peste la més gran contra la recitit dels tribunals, es única y exclusivament per ells patrocinada.

Mentres hi haja qui tinga per ofici administrar justicia y son cárrech y sa carrera dependexi del ministre y aquest tinga determinats compromisos que 'l lliguin de mans en lo poder, no serán may los defensors d'aquest sistema los autoritats pera cridar *Justicia contra la justicia*, puig lo mal no estará may en la persona del qui exerceix lo sacerdocí del magistrat, sino en la defectuosa organizació de la administració de justicia, supeditada més ó menos directament al poder executiu, fent que la independència dels tribunals, segons acaba de dir un elevat personatge de la situació, siga més teórica que práctica.

Son injustos, donchs, fan mal fet, es una aberració, que 's reaccionaris cridin *Justicia contra la justicia*, ab lo qual venen a renegar de la seva propia obra.

En cambi 's revolucionaris, los que volém que las societats caminin sempre per la via del progrés y estigan contentament a la altura de las necessitats dels temps, no cridarém avuy: *Justicia contra la justicia*, per més histórica

que siga y contraris d'ella nosaltres en lo terreno de las ideas, sino que, desitjant que siga exercida pel poble en un sistema de Jurat verament popular, cridarém *Justicia igual per tothom*, que enclou la aspiració perfecta de donar a cadascú lo seu sens que degui ni pugui subsistir la sombra del més petit privilegi.

LO PARTIT OBRER

Hi ha una mena de socialistas que s'han empenyat en que la trampa continui, y pera conseguirho tenen un art especial que tincn l'honor de manifestar als llegidors de *La Tramontana*, ja que, destinat aquest setmanari a esquilhar la llana de tota classe de bens, es necessari aprofitar l'ocasió y fer feyna, ara que molts moltons socialistas entran en lo remat del partit obrer.

Aquest partit consta dels següents elements: una aspiració revolucionaria que serveix de reclam; un objecte més ó menos amagat que 's proposan los jefes y autoritats jerárquicas del partit, y una cantitat de treballadors que segueixen inconscientment al que fa us dels mots grossos del socialisme.

Anem per parts:

1.ª **Falsetat de la aspiració revolucionaria.**—Lo partit obrer vol lo poder polítich pera fer la revolució social y destruhir després.

Com a medi per arribar al poder vol la legalitat unas vegadas y la acció revolucionaria altres: en lo primer cas farà us del sufragi universal, quan sos enemics, los demócratas monárquichs ó republicans se 'l concedeixin pera nombrar diputats; en lo segon anirà a la revolució ficat en una organizació autoritaria y dormilega que gasta temps y cuotas, ó aprofitará las ocasions que 's seus enemics los conspiradors li presentin.

D'aixó resulta necessàriament que 's obreristas enviarn diputats al Congrés fins que arribin a constituir la mitat més un, y esperan que a las horas presentarán una proposició demanant la liquidació social, y com tindrán un vot de majoria, guanyarán y tindrán al dia següent la propietat com ab todas sas conseqüencias; ó sino que fent huelgas ben arregladas a ordenansa ó degudament decretadas per los jefes arribarán a constituir ministeri; ó be quan triunfi en Ruiz Zorrilla li donarán mico y en Pau Iglesias será dictador revolucionari de todas las Espanyas.

Aixó es tomo y ridícul de primera forsa.

2.ª **Objecte amagat dels jefes del partit.**—Uns homes que aseguran que 's principis y aspiracions que defensen tenen fonament científich deuhensapiguer que 's medis que emplean estan en absoluta contradicció ab l'objecte aparent. La rutina y la ciencia son antitéticas: ells no fan altra cosa que 'l mateix que censuran en los partits burgesos, per lo que resulta evident que encara que vulguin constituirse en partit diferent y oposat a tois los partits polítichs, cambian solzament l'etiqueta y las personalitats directoras quedant la massa del partit, es a dir, los treballadors, reduits a las mateixas condiciones que quan eran progresistas ó republicans; ja no cantarán l'himne de Riego ni la Marsellesa, pero facilitarán la emancipació social dels seus diputats, y encara, si s'ha de fer alguna diferencia, resulta desfavorable al partit obrer perque aquest ademés exigeix cuotas que imposan privacions més directas als seus partidaris. Per consegüent los jefes del partit obrer enganyan als seus súbdits, y tothom sab que 'l enganyador persegueix sempre la realització de un timo, que es lo terme positiu é indefecible que pot ser resultat de las jefaturas fundadas ab pretext de la libertat.

3.ª **Inconsciencia dels obreristas.**—Tothom que té sentit comú deu sapiguer que un efecte es necessari y fatalment resultat d'una causa; per consegüent, lo qui vol obtenir un resultat ha d'emplear los medis apropiats pera obtenirlo y no los oposats ni 'l indiferents: donchs be; lo qui creu destruir la tiranía creant autoritats que 'l tiranisin, ó destruir l'exploitació pagant temps que miran com a inferior los mateixos que 's pagan, ó fa societats dormilegas ab apariencias revolucionarias, viu enganyat y sols conseguirá perdre temps, paciencia y diners, y per tant es un pobre inconscient.

Aixó, sense retóricas ni enredos, es la vera *efigie* del partit obrer.

Tals son sas aspiracions, sos medis, sos jefes y 's seus partidaris.

Al que li piqui que 's grati: per la nostra part, sols tenim compromís ab la veritat y estém persuadits que 'l partit obrer sols se compon de vividors y de llanuts.

Prou per avuy.

CARTAS DE FORA

Manlleu 27 Agost 1887

Apreciat company en diables! Tenim un arcale anomenat Porqui ¡dich! Poqui, que va a convertir lo poble en una mar sense calsetos.

Desde que 's pagan consums tois havian tingut la condescendencia de no ler pagar la farina de las cascas que en prou traballs poden portar tres quartans de gra al moll pera poguer menjar un pa que no un gos de ramada hi faria centinella. Donchs ells, com que es pagés, *pera protegir als seus*, paga que es gata.

Es un home com poch n'hi ha. Porta unas obras a cap, que ni Deu es capás de dúrlashi. Se proposá formar una societat de resistencia de amos de fábrica, majordoms y principals d'iglesia é instruments de idem de idem, ó sia treballadors llanuts, baix la invocació de la dona del Carme; donchs be ó malament ja está fet. Se tracta de construir una plassa de toreros per la festa major, donchs mans a la obra y ja la tenim divertintnos martirizant bestias y tirant enlayre als toreros, algun dels quals pagará la contribució de la salut ó de la pell.

Lo dia 15 era la festa major y a la profesó no hi faltá 'l garbo de nostre alcalde y fins lo jutje de Vich, que per més senyas a rebufos fer treure la gorra del cap de dos homes que 's estavan a la plassa major sense dir res ni inquietar a ningú. ¡En bonas mans está 'l panderol!

Disposi de son amic

TALLA CORONAS

Granollers 27 Agost 1888.

Apreciat Director: Acaban de ferse 'l exámens de la escola laica d'aquesta vila, essent brillantíssims.

Tant lo professor Sr. Moncanut, com la professora Sreta Pagola, han demostrat saber ahont tenen la mà dreta en materia de ensenyansa. Los petits d'abdos sexes confiats a son cuydado son luego la satisfacció de sos pares, que estan orgullosos de que sos fills vagin a la escola laica.

Ahir diumenje anarem una comissió d'aquesta vila al vehi poble de Mollet a donar una conferencia lliure-pensadora.

Lo café de la Concordia s'ompli de gom a gom, y més gran que la concurrencia fou encara l'entusiasme del públich al sentir recitar discursos per dos nens y duas nenas alumnos de la escola laica.

Los clericals de Mollet estan que bufan contra la escola laica de Granollers, perque suposan, y ab rahó, que si 's vehins d'aquell poble veuhen com s'adelanta ab la ensenyansa laica, lo dia que s'hi posi una escola d'aquestes no quedarán un deixible a la escola católica.

Disposi de son amic

J. C.

LOS ENSOTANATS

Qui 'n vol un altre.

Un dia sens més ni més, sols per passar l'estoneta y fer un xich de brometa sense que res me costés; me va donar la mania d'escruiure ab letra torleuca la canó capellanesca dels ratas de la Gran Via.

Me, juro a fe de Trigueña que may havia pensat, que cap ruch ensotat: los capis d'arropa bronquina, dantre sola satisfacció, tots los perdona-peccats, posantnos enfusimats al escoltar may casó.

Y sols perque rebentés d'un atsch de feridura ara en Trigueña vos joira que altre cople sentiriu.

(Música dels ratas de la Gran Via)

—Los martells y berrinas...

—Están que bufen...
—De tanta bola.

Quan de la iglesia surten ab vista baixa solien portar la daga dintre la faixa.

—La canò de los ratas
—no 'ls agrada
—ni 'ls acomoda.

Y si alguna vegada senten cantarls tornarse sorts voldrian per no escoltarls.

Puig tots los ruchs-negres es cone sabude que solen tenirne la conciencia bruta.

De dalt de la trona tots son molt valents mes, devant del públich amagan las dents.

La moralitat predicen y la santa religió; y aixís que poden se fican cabecillas de fació.

Y corrent montanyas matan sens pietat roban y saquejan á los liberals. Y baix la bandera de la religió defensen D. Carlos que ha promés posarlos una inquisició.

CIRO DE ENBOTANATS

Deixa que critiquin que ja vindrà dia que podrém venjarnos d'aquesta Gran Via y á tots los que contin aquesta casó darém mil martiris sense compassió.

Ay pobre Triquina, pobre TRAMONTANA si algun cop governan aquests de la llana; puig si vos agraran ja esteu ben posats, de vostra carn tota ne farán pilots los enbotanats.

TRIQUINA

Ha entrat á la presó de Vilanova y Geltrú nostre amic Víctor Ferrer, é consecuencia de tres denuncias sofertes per *El Mensajero*, periódich que 's publica en aquella vila y del qual nostre amic é director.

Avuy ja no més se troben que 'ls lladres y assassins en l' envejable cas de no amohinarlos las presons.

Asseguran de Madrid que en Sagasta s' estará al poder fins que hagi plantejat totas las reformas liberals del programa del partit fusionista, y que precisament per aixó conta ab tota la confiança de la corona.

Si aixó fos cert, ja tindriam Govern fusionista per tota la eternitat, vista la calma ab que en Sagasta fa las reformas.

No es sino que *l' tío Paco* també vindrà algun dia ab la rebaixa.

Com feu allà pel Setembre del 68.

Se diu que han arribat á posarse d' acort los senyors Ruiz Zorrilla, Pi Margall y Salmeron. Celebraria que no estessin d' acort tan sols per no fer res.

Ja fora hora de que 'ls personalismes dels jefes de la República anessin á recó.

Y 's tractes seriament per tots plegats de pegar uns escombrada general.

Lo Govern tracta de suprimir las Diputacions provincials.

Y també podría suprimir los Ajuntaments. Mentres á Madrid se cuydién de feros felissos...

Per més ó menos autoritat local ó provincial no ha de quedar.

Aixís com aixís avuy totas ellas fan lo gust del que governa...

La setmana entrant arribará á nostra ciutat lo jefe del partit federal espanyol Sr. Pi y Margall, honredanista á casa de nostre particular amic lo Sr. Vallés y Ribot.

Com lo Sr. Pi es un dels pochos tipos consegüents en la política espanyola, no podrà per

menos Barcelona de felicitar-se de la estada en aquesta ciutat de tan distingit home públich y fervorós lliberal, á qui comensém ja á donar la benviduda.

La broma dels partidaris de la *Caixa dels morts* de Tarrasa encara continúa.

Aquesta setmana havém rebut un altre anónim ab las inicials R. A., en quin escrit lo que menos nos diuhen es lladres, assassins, dinamiteros, etc., etc.

¡Ara si que 'ns han ben aixafat la guitarra! Continubin aquestos valents enterrats per aquest camí, y 'ls prometém que abans d' acabar las calors los haurán tingut de donar la bola.

¡Es tan dolenta la rebaixa en los gossos!

Nostre apreciat colega de Madrid *El Motín* ha delegat á nostre director ciutadà Llunas pera que 'l representi en lo Congrès d' Amichs de la ensenyansa laica que tindrà lloch en nostra ciutat lo próxim Setembre.

Agrahim la deferencia, y acceptém la representació de tan distingit company en heretija.

Los *fits* del ordre públich s' han tornat á remoure una miqueta durant la darrera setmana. Tot es qüestió d' anarshi acostumant. Y en Moret ja té molt adelantada la tasca de aclimatarnos á conspiracions de teatro.

En Puigcerver diu que se n' ha anat molt content de sa visita á Barcelona.

Y fins s' afegeix que prepara algo desde son ministeri d' Hisendes pera afavorir los intereses de Catalunya.

Ja 'ns podém amanir. Ab lo menos que 'ns afloreix es ab un parell de novas contribucions.

Que 'l *proteccionisme* dels ministres casi sempre resulta un atentat á la butxaca dels contribuyents.

Los discursos d' en Martos y en Vega Armijo fets á Vigo cantan las excelencias del fusionisme y demanan als conservadors que tinguin paciencia, que no 'ls convé encara tornar al poder.

A qui no convé que 'ls conservadors tornin al poder, es al país.

Que per altre part tampoch desitja que 'ls fusionistas s' hi aguantin gayre.

En Martos digué á Vigo que «suprimir la premsa es suprimir la llum.»

Ja sé donchs quin nom correspon als fiscals que fan las denuncias dels periódichs.

Apaga-llums.

Havém rebut la circular anunciant la tómbola projectada á favor de la vida del escriptor Lluís Carreras y Lastortras.

Unim' nostros vots al de la circular y contribuïrem també per nostra part al exit de la empresa.

Una sola nota discordant hi ha hagut en tot lo camp lliberal respecte á rebre ab entusiasme la idea del Congrès d' Amichs de la Ensenyansa laica, convocat pel próxim Setembre.

Aquesta nota l' ha donat *La Tronada*, periódich del ex-pare Gabarró, gran explotador y acaparador de las escolars laicas y de grupos de lliberals tan mansos com de bona fe.

Nosaltres no podém per menos d' alegrarnos de la rebalta que 'l futur Congrès ocasiona á *La Tronada*. Quan se viu á expensas d' un vici en las ideas, es molt natural que 'l vividor se desfogui contra qui tracti de desterrar aquell vici. Y aixó es lo que fa *La Tronada* per esperit de conservació, dret que no hem de negarli.

Ara tocant al modo com ho fa, ja es diferent. Lo *medi* de que 's val pera lograr son *fi* será sempre repugnant entre personas mitjanament educadas. Si en Gabarró presentés la cara y combatis en lo terreno de las ideas la conveniencia del citat Congrès, no li faltaria convalidació digna y respectuosa per part nostra. Mes aixó de dir quatre indecencias y posarhi al peu la firma de qualsevol infelís dels que 'l segueixen á ulls tancats y cervell clos, podrà semblarli convenient al que té la barra d' usar lo titol de *doctor en teologia* entre lliurepensadors, pero

may logrará atraures personas ilustradas y de conciencia.

Y res més dihem per avuy, recordant sols de pas al autor—no al infelís firmant—del escrit publicat en *La Tronada* contra 'l Congrès de Amichs de la ensenyansa laica, que si creu fer algun mal á dit Congrès afirmant—en fals, segons los interessats—que algú de la comissió organitzadora li deu algun quarto ó ha sigut expulsat dels seus grupos, pensí ab los diners que *ell ha quedat á seure*—per no donarli altre nom mes propi—del seu *Eco de la Ensenyansa laica* al antich propietari de *La Tramontana* Evaristo Ullastres, y pensí encara més de la manera ignominiosa com va tindre d' esser refusat de la llogia *Avant*, per faltarli algo de lo més rudimentari que distingeix las personas dignas y honradas d' algun bandoler, jesuita y escolapio.

HISTORIA DE LA CORT CELESTIAL

ALS LECTORS

Mares las que teniu fills, fills los que teniu germana, germanes que teniu amichs, amichs los que sou casats, casats los que teniu sogres, sogres á qui nota darán, nets los que vos sobran oncles, oncles que teniu cunyats, cunyats que teniu cosins, cosins que teniu companya, y per fi, en una paraula, homes, donas, sichts y grans, llegiu ab gran atenció, pera no viure enganayats, las vidas, fets y miracles d' esta collecció de sants que de alguns que altre vegada ab datsos verídichs, clars, de molts coneguts biógrafos, me poma retratará per ensenyansa dels pobres que ab sants están obsecats.

SANT ALEXI, CONFESSOR

Allà per lo sigle v va vení' el mon nostre sant sants que en lo cel se conta la vida pobra senyal anunciant que un tal Alexi debutava entre 'ls mortals. Son pare fou senador de Roma, la gran ciutat. De sa mare singü' 'n parla: mes dondm' per suposat que del senador los donar: no m' agrada pensar mal. Va creixe lo bon Alexi més llarg que un dia sense pe, més tosto que un traó de suro y ab cosinas de goiat. Molt se contentava á son mestre las lletres lliscar al cap, puig segons conta las crónicas, de la P ne deya A. Tota la seva talleya, desde la edat de deu anys, era pobra en gran modo la santa virgenitat. Aquest era 'l ull de poll que tant li espantava 'l cap, puia sempre 's pegava tantos eli mateix, ab fe tan gran, que la seva esquena, dibuen que tota ella n' era un biau. Los mortals de casa seva no 'ls tocava casi may; men en cambi fora casa s' atipava d' herba, aufera, letrina, cuchs de femer y altres porquerias tala que al era los apuntava lo sup' 'n feria mal. Aixó sens dopre era causa d' estar sempre 'l futur sant, ginch com lo such de monjetas y com un fideu de fachs. Ab tot y la gran bestiesa de jurat virgenitat, una vegada va jurar, en cert carreró, mitj pam de penturillitas de dona (la criada d' un honest, vella, rata, lleganyosa y més bruta que un fregallí) y á nostre Alexi van venir intencions... no queixante; tentacions que per distrere va assuar ab més aleny. A tot aixó, ja nostre héroe contava una vintidó anys. No apreña cap ofici ni cap ciencia, no, no, ja! Tota los diners que venia per li dava de tant en tant, empleava en comprar oses de personas y animals, reliquias, cosas estranyas, mea de cap utilitat. Un dia son pare lo veu, y tenint la mosca al nas, agafa tals trastos y pal!

ho lleu a carré al instant.
 Arriba l'Alex i jamigol!
 no trova 'ls ossos 'd'aram!
 moria en cólera, y a son pare
 li plèbia parca tota, ja
 que semblava un carreter
 quan té son carro encallat.
 Mes son pare, que no es tonto,
 dos castanyots magistals
 regala a son fill y li dona
 perquè 'l veu dèbil y flach.
 Passa temps se sa que l'Alex
 de senar donga senyals:
 lo ho del pare rucins
 que 's podrà fer per curar
 la guilladura del fill.
 Lo crida, consulta 'l cas,
 resultant, que per la guerra
 no servia, perquè es cobart,
 per treballa es un gandul
 y per las ciencias, teú.
 —Que 'm farém d'aquest perdut?
 deya 'l bon pare exaltat.
 —Que 'm farém! casarlo! si.
 Ab una dona tal cost,
 de seguir sentirá algo
 y lambiará de pensar.

Dit y fet, busca una dona
 guapa, rica y molt capda
 d'escalfor un sant de mármo
 ab foch de sos ulls brillants.
 S'arrega la boda ab luxo,
 tot va be, tot va passant.
 Nusi y nusia comparatzen
 entremitj dels conyats,
 van al temple y allí 's casan
 ab gran gong y festa gran.

Arriba 'l vespre, que es l'hora
 tan ansada pels casats.
 —Ahont es l'Alex! —diu la esposa,
 ahont dimontri 's ha fcat!
 ¡Alex, Alex, Alex!
 cunya, vna, ahont est! què fast!
 y busca l'Alex per qui,
 y busca l'Alex per 'lla...
 tot inútil, tot inútil.

l'Alex tot treya 'l oss,
 No se 'l veu sol al sombra,
 perquè l'Alex, al instant
 en que casat va trovarse,
 va recordar 'cas tallat
 son vot de verje, y al punt
 de casa tot esbarat
 va fugir corrent per boscos,
 montanyas, serres, hortsachs,
 com un gos quan à la cua
 una lleuona li han lligat.

D'aquí en avant los biógrafos
 ab datos pochá senyalats
 fan diversos comentaris
 de distint modo pensant
 sobre 'l li de nostre Alex.
 Lo més cert que hi ha del cas
 es que l'Alex va amagar-se
 en unes coves molt grans
 ahont entre penitencias
 y oracions va estarhi anys
 donant gracies al altíssim
 perquè verje n'era encar.

A la fi de pelar
 perfectament disfressat
 va tornar a casa seva,
 brut, revellit y més flach
 que un poltre d'aquella tisieha
 que aquí rifa en Nadal.

Allí ningú 'l va conèixer:
 son pare havia finat
 detant immensas riquesas
 a sa noia, la qual ja
 vivia alegre ab un home...
 que veria no 'n era pas.

¡Ara 'l lector de segur
 pensarà, y es natural!,
 que nostre Alex va dir probas
 quan a casa va arribar,
 de serne tan sols ell l'amo
 de dona y riquesas tals
 que l'altre marit disfruta
 ab tota tranquilidat!

Donchs no senyor, res d'aixó:
 no va dir res, y al instant
 en unes coves mal senyals
 que hi havia pels voltants
 de sa casa, va instal·lar-se,
 donant gracies ab afany
 al bon Deu, perquè guardava
 encar sa virginidat.

Desde sa cova molts dies
 veia a sa esposa pendent
 del bras de l'altre marit,
 hermosa, bella, radiant,
 capda de... res, nostre Alex
 la mirava, pero ¡cal
 seguir verje, ten verje
 com ferro que no es culet!

Passa algun temps: sa muller
 no surtia: pero al cap
 d'una mesca, ab una dida
 y una noia, a passejar
 torna a sortir, més hermosa
 y més barhana que may.
 A tot aixó, nostre Alex,
 verje y associant en era...
 Passá més temps, y á la fi,
 un dia, ja cap al tart,
 nostre Alex fa una gonyota,
 estira la cama y ¡pa!
 queda mort per sempre més.
 ¡Romá 'l va canonisar!
 al cap de poch temps de mort!
 Al punt de finir ¡pam! ¡pam!
 mil campanes a la una
 comensan a repicar:
 mil angelets y angelons

á coro corren cantant:
 —¡Ha mort lo sant, Sant Alex!—
 Sonan trompetas, timbals,
 y l'eco va repetint
 —¡Era sant, era un sant gran!
 y 's arma per 's de festa
 un apoteosis final.
 Sentint tanta seragata,
 la hermosa viuda, que ja
 se 'n anava a fca 'l lit,
 a sa donzella al instant
 se cridarne, y li digué:
 —¡Què es aquest soroll! què hi ha!
 —No res,—va contestat aquesta,—
 tan solzament es lo cas,
 que aquell pobre que la cova
 habitava d'aquí baix,
 ha mort ara de... miseria.
 Tenia ya quaranta anys
 y era verje. —Verje, dius!
 —Així ho diuben, y sant.
 —¡Un home verje! ¡quin fàstic!
 la hermosa viuda exclamà;
 y despedint la donzella,
 ab son marit al instant
 se fca al lit somrient
 sense fer mica de cas
 dels angelets, que encar corrian
 fent saltirons per l'espay,
 reptant sens 'l no solta:
 —¡Ha mort verje, es sant, es sant!

GABINO GAYDITA

Cantavan la Marsellesa 'ls noys de la escola
 laica del carrer d'Argelides de Gracia, quan
 s'encertia a passar un reverent y mogué un es-
 cándol tractant de pocas vergonyas als pares y
 mares que fan anar sos fills a dites escolars, cri-
 dant que més valdria que 'ls tiressin de cap à
 mar que no pas que aprenguessin lo que allí
 se 's ensenya.

Un ciutadà que passava prengué partit pels
 noys, dihent al reverent que més li valdria
 que 's fiqués la llenga en una de las *verrerias*
del home, per quan los xicots que van al col·legi
 catòlic de la plassa d'Orient mouben sempre
 mil escándols al sortir y 'l que menos s'em-
 burta ab Deu tretze vegadas cada dia.

Murmurant, no se sab si oracions ó renechs,
 l'ensotanat tirá carrer avall entremitj d'una
 ovació que li feu lo públich.

Aquesta gent no té remey.
 Trobar un capellà ab tolerancia es més difi-
 cil que agafar lo cel ab las dents.

Al coixet rector de Cornellá va anarlo a veure
 la setmana passada un amic seu del poble
 ahont abans era rector, y al preguntarli com li
 anava à Cornellá, ab to compungit respongué
 lo següent:

—Aquí à Cornellá no tenen gayre escrúpol,
 y la gent es massa espavilada. Al rector no 'l
 tenen per gran cosa; quan hi ha un mort ningú
 se cuyda de ferli dir be, no més procuran treu-
 rer de casa, y com si iglesia no hi hagués, cap
 al cementiri falta gent. A missa s'hi poden
 contar sens moures d'un pueto. ¡Y gangas!
 ¡gangas m'has dit! per ells ne voldrian. Si res
 pensas exigir, desseguida 'l amenassan que ho
 farán civilment, que es més barato. De modo
 que aixó aquí dona molt poch, y encara si 't
 descuydas perilla que ho perdis tot.

L'ex-feligerré del rector coixet se quedá es-
 playat de veure com ho pelan alguns pobles
 del vols de Barcelona.

Lo dimecres, al carrer dels Banys Vells, dos ó
 tres carreters carregant barrils, y lent broma,
 deyan, sense pensar en res:

—Va, vinga.
 —Tira.
 —¡Bóllit!
 Quan se presenta un capellà al carreter que
 digué ¡bóllit! dihentli:
 —Fes que algun dia 't trobi en capella y ving-
 am a demanar.
 —No crech, digué 'l carreter, que m'hi trobi,
 perquè soch honrat, y fassi sa via.
 Ell refunfuyant, se n'anà dihent:
 —Altres m'han demanat; y si ara hi hagués
 per aquí un municipal te pendria 'l número,
 perquè has d'entendre que altres per renegar
 los hi fet pagar multas.

¡Quán deixarán de ser uns buscarrabons los
 de las faldillas negras!

Zero y van trenta mil.
 De la Corunya ha desaparegut una minyona
 de sa casa, anant à parar a un convent de je-
 suitas, quins reverents pares s'han negat à re-
 tornar la ovel·la à sa familia.
 Lo llibre d'agravis contra aquesta gent ja
 vessa.
 ¡Pobres d'ells lo dia que 's toqui à saldar
 comptes!

S'ha calat foch à la iglesia d'Azuaga, mor-
 rint rostits una bestialitat de sants y santas de
 totes classes y categorias, sens que ni à un tan
 sols li acudís la idea d'apretar à corre pera sal-
 var-se de semblar que fos al infern.
 Ja ni Cristó pot trobar un miracle ni per un
 ull de la cara.

CANTARELLAS

Me contas que n'és ta vida
 un model de virtut
 y vas sempre a confessarte...
 si noya que 'm pintas llux.

Un rector soch no 'l comparia
 may ab cap mestre d'estudi;
 perquè ell ho està de rabolus
 y aquest ho està de dejunis.

Quatre serps hi ha que 'l poble
 se xucian sense parar,
 y son militars, toreros,
 politichs y capellans.

Tot pais té sas costum
 com també sa religió;
 las costum podran ser bonas
 pero las religions... no.

J. ESPUNYA RIOT

CONVERSA

—Hont es lo teu pare, Pi?
 —¡Ois, potat no ho saba!
 —No.
 —Va marxar ab en Badó
 al poble scabat acat de di.

GANDOR SALAMÉ

XARADA

Es la tercera quart, gloria
 de la escena catalana,
 terca-segona una fruita
 de classe primera-quarta,
 y ab nom de dona 'l total
 finalisa la xarada

J. PRATS Y N.

ANAGRAMA

Al comprar un tot de tot
 à D. Pau van enganar
 poig molt tot si se à casa
 d'ell hi va trobar.

J. PIERRA

TRENCA-CLOSCAS

¡COCA DOLSA, EMILIA!
 Formar ab aquestas llettras lo titol d'un drama catalá.

MISTER TRIO

SOLUCIONS

À LAS CANTARIAS DEL NÚMERO PASAT
 XARADA—Vi-la-franca.
 LOGOGRAFIO SÚMERIC:—Hospital. Piatuá. Tolosa. Ta-
 los. Lois. Pl. S. U.
 GEROGLIFICO.—Com més mobles més trastos.

LA CORRESPONDENCIA AL DIRECTOR

Berlín.—Tipografía LA ACADEMIA, fondo de la Universidad, 6

DE SALIENT A IGUALADA
 Y VICE-VERSA
 VIATJE MISTERIÓS D'UN PASTOR Y UNA DONZELLA
 ILUSTRAT AB CARICATURAS
 Preu UN ral

LA REVOLUCIÓ
 2 rals. preu en tres cants 2 rals.